

Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe – Crynodeb Archwilio Blynyddol 2025

Dyddiad cyhoeddi: Ionawr 2026

Cynnwys

Cynnwys	2
Rhagair	4
Ciplun archwilio	6
Canfyddiadau'r archwiliad o'r cyfrifon	8
Canfyddiadau archwilio perfformiad	10
Ansawdd archwilio	14
Rhagor o wybodaeth	15

Mae'r ddogfen hon wedi'i pharatoi fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Nid yw'r Archwilydd Cyffredinol, Swyddfa Archwilio Cymru a staff Swyddfa Archwilio Cymru yn derbyn unrhyw atebolrwydd mewn perthynas ag unrhyw ddibyniaeth neu ddefnydd arall o'r ddogfen hon gan unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog neu gyflogai arall yn eu rhinwedd unigol, nac unrhyw ddefnydd gan unrhyw drydydd parti.

I gael rhagor o wybodaeth, neu os oes angen unrhyw un o'n cyhoeddiadau arnoch mewn fformat a/neu iaith arall, cysylltwch â ni dros y ffôn ar 029 2032 0500, neu e-bostiwch post@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Rhagair

Adrian Crompton

Archwilydd
Cyffredinol Cymru

Mae'n bleser gennyf rannu fy Gynodeb Archwilio Blynnyddol ar gyfer Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe (y Bwrdd Iechyd). Mae'n crynhoi prif ganfyddiadau fy ngwaith archwilio yn 2025 a wnaed i gyflawni fy nghyfrifoldebau o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Rhoddais farn ar a oedd y cyfrifon wedi'u paratoi'n briodol ac a roddodd farn wir a theg, ym mhob agwedd faterol, ac a yw gwariant ac incwm wedi'u defnyddio at y dibenion a fwriadwyd ac yn unol â'r awdurdodau sy'n eich llywodraethu.

Mae fy nhîm archwilio hefyd wedi asesu a yw'r Bwrdd Iechyd wedi gwneud trefniadau priodol ar gyfer sicrhau economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd yn ei ddefnydd o adnoddau, ac wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy. Wrth wneud hynny, mae fy nhîm archwilio wedi ymgymryd â'm gwaith asesu strwythuredig blynnyddol ac wedi adolygu gwasanaethau gofal wedi'i gynllunio, a gwasanaethau gofal brys ac argyfwng. Fel y nodir yn fy nghynllun archwilio, mae'r adolygiadau hyn wedi'u cynnal yn unol â safonau Sefydliad Rhyngwladol y Goruchaf Sefydliadau Archwilio (INTOSAI).

Ar adeg cyhoeddi'r crynodeb hwn, cafodd y Bwrdd Iechyd ei ddwysáu i Lefel 3 ar gyfer Gofal Cynlluniedig a Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed o dan Drefniadau uwchgyfeirio ac ymyrryd GIG Cymru. Fe'i cynyddwyd hefyd i Lefel 4 ar gyfer Cyllid, Strategaeth a Chynllunio, Gofal Brys ac Argyfwng, Gwasanaethau Canser, Heintiau Cysylltiedig â Gofal Iechyd (HCAs) a Gwasanaethau Mamolaeth a Newyddenedigol.

Mae'r canfyddiadau archwilio manwl ar gyfer pob un o'm hadolygiadau wedi'u nodi yn yr adroddiadau priodol y mae fy nhîm archwilio wedi'u cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio trwy gydol y flwyddyn. Mae'r adroddiadau archwilio perfformiad ar gael ar wefan Archwilio Cymru ac mae dolenni pellach ar gael yn y crynodeb.

Dylid rhannu'r Crynodeb Archwilio Blynyddol gyda'r Bwrdd. Yna byddaf yn rhoi'r crynodeb ar gael i'r cyhoedd ar [wefan Archwilio Cymru](#).

Hoffwn estyn fy niolchgarwch i staff y Bwrdd Iechyd am eu cymorth a'u cydweithrediad drwy gydol fy archwiliad.

Ciplun archwilio

Derbynais y cyfrifon drafft yn unol â'r dyddiad cau statudol ar 2 Mai 2025. Roedd ansawdd y cyfrifon drafft a'r papurau gwaith yn dda.

Cyn y dyddiad cau statudol o 30 Mehefin 2025, cyhoeddais farn wirioneddol a theg heb gymhwysterau, a barn rheoleiddrwydd cymwysedig. Cyhoeddais hefyd adroddiad sylweddol ar y cyfrifon.

Nid oedd unrhyw gamddatganiadau heb eu cywiro yn y cyfrifon. Nid oedd unrhyw faterion arwyddocaol eraill i'w hadrodd.

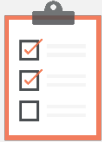

Canfu fy ngwaith archwilio perfformiad fod gan y Bwrdd Iechyd drefniadau llywodraethu da, ac mae'r Bwrdd yn parhau i ddatblygu ac aeddfedu. Fodd bynnag, mae ei sefyllfa ariannol yn parhau i fod yn bryder sylweddol. Rhagwelir diffyg sylweddol ar ddiwedd y flwyddyn ac mae cyflawni'r cynllun cynilo yn heriol, gyda'r Bwrdd Iechyd yn dal i fethu â dangos cydbwysedd ariannol yn y tymor byr neu ganolog.

Mae cynnydd yn cael ei wneud i leihau rhai o'r aros dewisol hiraf ond mae mwy i'w wneud. Mae perfformiad gofal brys ac achos brys yn parhau i fod yn bryder ac yn cael ei effeithio'n andwyol gan oedi wrth ryddhau o'r ysbyty.

Gwnaeth fy nhîm archwilio sawl argymhelliad i'r Bwrdd Iechyd sy'n canolbwyntio ar gryfhau cynllunio gwasanaethau, rheoli, rheolaethau ariannol, a chefnogaeth trawsnewid, wrth wella effeithlonrwydd gweithredol a chynhyrchiant i wella gofal cleifion a chynaliadwyedd system.

Mae rhywfaint o waith heb ei wneud o hyd o'm Cynllun Archwilio dyddiedig Ebrill 2025. Mae fy nhîm yn disgwyl cwblhau'r rhan fwyaf o'r gwaith hwn erbyn mis Mawrth 2026.

Canfyddiadau'r archwiliad o'r cyfrifon

Mae paratoi cyfrifon blynyddol yn rhan hanfodol o ddangos stiwardiaeth arian cyhoeddus. Mae'r cyfrifon yn dangos perfformiad ariannol y sefydliad ac yn nodi ei asedau net, costau gweithredu net, enillion a cholledion, a llif arian. Mae fy archwiliad blynyddol o'r cyfrifon hynny yn rhoi barn ar a yw'r cyfrifon wedi'u paratoi'n briodol ac yn rhoi golwg wir a theg, ym mhob agwedd sylweddol, a'r defnydd priodol ('rheoleiddrwydd') o arian cyhoeddus.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau wrth archwilio'r cyfrifon yn fy nghyhoeddiadau Datganiad o Gyfrifoldebau, sydd ar gael ar wefan Archwilio Cymru.

Cyflwynwyd y cyfrifon drafft i'w harchwilio ar 2 Mai 2025. Roedd hyn yn unol â'r dyddiad cau o 2 Mai 2025 a osodwyd gan Lywodraeth Cymru. Roedd ansawdd y cyfrifon drafft a gyflwynwyd i'w harchwilio yn dda.

Fy marn archwilio

Rhaid i mi adrodd materion sy'n codi o fy ngwaith i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu i'w hystyried cyn i mi gyhoeddi fy marn archwilio ar y cyfrifon. Adroddais y materion hyn yn fy Adroddiad Archwilio Cyfrifon i'r Pwyllgor Archwilio a'r Bwrdd ar 25 Mehefin 2025.

Gwir a theg

Gwnaed nifer fach o newidiadau i'r cyfrifon drafft sy'n deillio o fy ngwaith archwilio. Nid oedd unrhyw gamddatganiadau heb eu cywiro ac nid oedd unrhyw faterion arwyddocaol eraill i'w hadrodd.

Nid oedd fy ngwaith yn nodi unrhyw wendidau materol mewn rheolaethau mewnol (fel sy'n berthnasol i'm harchwiliad), ac ni wnes unrhyw argymhellion.

Daeth i'r casgliad bod cyfrifon y Bwrdd Iechyd wedi'u paratoi'n briodol ac yn gywir yn sylweddol a chyhoeddi barn archwilio ddigymhwysu arnynt.

Rheoleiddrwydd

Caniateir i'r Bwrdd Iechyd dderbyn incwm ac ysgwyddo gwariant mewn ffyrdd sy'n dilyn y rheolau a osodwyd gan yr awdurdodau sy'n ei lywodraethu. Lle nad yw Bwrdd Iechyd yn cyflawni cydbwysedd ariannol, mae ei wariant yn fwy na'i bwerau i wario ac felly mae'n rhaid i mi gymhwyso fy marn rheolaidd.

Ni chyflawnodd y Bwrdd Iechyd gydbwysedd ariannol ar gyfer y cyfnod o dair blynedd a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2025, yr wyf yn credu ei fod y tu allan i'w bwerau i wario, felly rwyf wedi cyhoeddi barn gymwys ar reoleiddrwydd y trafodion ariannol yng nghyfrifon 2024-25 y Bwrdd Iechyd. Roedd y sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn yn ddiffyg o £42.4 miliwn. Cyfrannodd hyn ynghyd â'r alldroeon ar gyfer y ddwy flynedd flaenorol at sefyllfa ddiffyg tair blynedd o £57.4 miliwn.

Ochr yn ochr â'm barn archwilio, rhoddais adroddiad sylweddol ar gyfrifon y Bwrdd Iechyd i dynnu sylw at y methiant i gyflawni cydbwysedd ariannol a'r methiant i gael cynllun tair blynedd cymeradwy.

Cyfrifon Cyfan y Llywodraeth

Fe wnes i hefyd adolygiad o ffurflen Cyfrifon y Llywodraeth Gyfan. Daeth i'r casgliad bod y wybodaeth cydgrynhoi gwrthbarti yn gyson â sefyllfa ariannol y Bwrdd Iechyd ar 31 Mawrth 2025 a bod y ffurflen wedi'i pharatoi yn unol â chyfarwyddiadau'r Trysorlys.

Canfyddiadau archwilio perfformiad

Asesiad strwythuredig

Edrychodd fy nhîm ar ba mor dda y mae'r Bwrdd Iechyd yn cael ei lywodraethu ac a yw'n gwneud y defnydd gorau o'i adnoddau.

Canfyddais fod gan y Bwrdd Iechyd drefniadau llywodraethu da a darperir gwybodaeth o ansawdd uchel i gefnogi craffu. Mae ymrwymiad parhaus i glywed gan gleifion, defnyddwyr gwasanaethau, a staff o hyd.

Yn ddiweddar, mae'r Bwrdd Iechyd wedi cytuno ar strategaeth hirdymor ddiwygiedig ac mae gwaith wedi dechrau i sicrhau bod y sefydliad wedi'i sefydlu ar gyfer llwyddiant. Fodd bynnag, nid yw fframwaith rheoli perfformiad diwygiedig wedi'i wneud yn llawn eto.

Mae sefyllfa ariannol y Bwrdd Iechyd yn dal i fod yn bryder sylweddol, gyda diffyg diwedd blwyddyn 2025–26 a ragwelir o £58.7 miliwn ar gyfer 2025–26 ac mae cyflawni'r cynllun arbed yn her. Ar fis chwech, dim ond £10.9 miliwn o arbedion oedd gan y Bwrdd Iechyd yn erbyn y targed blynnyddol o £55.4 miliwn.

Fe wnes i bedwar argymhelliad yn canolbwyntio ar:

- gwella trefniadau tryloywder cyhoeddus;
- ehangu adrodd ar ddatganiadau buddiannau cydymffurfio;
- gwella adrodd a goruchwyllo ymweliadau aelodau'r Bwrdd a cherdded o gwmpas; ac
- ymgorffori'r Fframwaith Rheoli Perfformiad a chynyddu goruchwyliaeth o statws cynyddu grwpiau gwasanaeth.

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi gweithredu chwe argymhelliad eithriadol ers fy adroddiad asesu strwythuredig diwethaf. Mae pedwar argymhelliad yn parhau i fod ar y gweill, ac mae naw wedi'u disodli gan argymhellion newydd a wnaed eleni.

Rheoli gofal wedi'i gynllunio

Edrychodd fy nhîm ar y cynnydd y mae'r Bwrdd Iechyd yn ei wneud wrth fynd i'r afael â'i heriau gofal arfaethedig a lleihau ei ôl-groniad rhestr aros.

Gwelais fod y Bwrdd Iechyd yn gwneud cynnydd da wrth fynd i'r afael â rhai o'i aros hiraf. Fodd bynnag, mae angen iddo ddatblygu cynlluniau ar gyfer gwelliannau gofal cynlluniedig mwy cynaliadwy yng nghyd-destun yr heriau ariannol y mae'n eu hwynebu. Mae angen i'r Bwrdd Iechyd hefyd fynd i'r afael â nifer o aneffeithlonrwydd o fewn ei ddarpariaeth gwasanaeth a chryfhau ei ddull o nodi ac adrodd ar niwed sy'n deillio o oedi gofal wedi'i gynllunio.

Fe wnes i wyth argymhelliad yn canolbwyntio ar:

- cynllunio gwasanaeth;
- cynllunio galw a chapasiti;
- trawsnewid gwasanaeth;
- diweddarau'r gofrestr risg Gofal Cynlluniedig;
- monitro effaith cyllid ychwanegol;
- cyfleoedd ar gyfer gwelliannau effeithlonrwydd a chynhyrchiant pellach;
- sefydlu un pwynt cyswllt o dan y polisi Hyrwyddo, Atal a Pharatoi ar gyfer Gofal Cynlluniedig¹; a
- rheoli risgiau clinigol sy'n gysylltiedig ag aros hir.

Llif cleifion allan o'r ysbyty

Edrychodd fy nhîm ar ba mor dda y mae'r Bwrdd Iechyd a'i bartneriaid awdurdodau lleol yn sicrhau rhyddhau cleifion allan o'r ysbyty yn amserol. Wrth wneud hynny, edrychodd fy nhîm hefyd ar y cynnydd a wnaed gan y

¹ Hyrwyddo, Atal a Pharatoi ar gyfer gofal wedi'i gynllunio. Roedd angen cyflwyno Cam 1 erbyn mis Mawrth 2024. Roedd hyn yn cynnwys sefydlu un pwynt cyswllt i bobl gael mynediad at wybodaeth a chymorth ar ôl atgyfeirio at ofal eilaidd arbenigol.

Bwrdd Iechyd wrth fynd i'r afael â'm hargymhellion cynllunio rhyddhau 2017.

Er bod partneriaid yn dangos ymrwymiad i wella llif cleifion allan o'r ysbyty, mae perfformiad yn parhau i fod yn hynod heriol. Rhaid i bartneriaid barhau i weithio ar y cyd i liniaru'r heriau sy'n gysylltiedig â llai o gapasiti gweithlu a chymhlethdod cynyddol y galw. Mae angen rhagor o waith hefyd gan bartneriaid i barhau i ddatblygu systemau a rennir i reoli gwybodaeth a sicrhau bod gweithgareddau a risg yn cael eu cyfuno a'u monitro ar sail system gyfan.

Canfyddais hefyd fod y Bwrdd Iechyd wedi gwneud cynnydd araf wrth fynd i'r afael â'r argymhellion blaenorol a wnes i i helpu i wella cynllunio rhyddhau.

Fe wnes i naw argymhelliad, pob un ohonynt yn berthnasol i'r Bwrdd Iechyd. Roedd y rhain yn canolbwyntio ar:

- gwella ansawdd cadw cofnodion;
- gwneud y mwyaf o ollyngiadau penwythnosau;
- adolygu llwybrau rhyddhau;
- gwella hyfforddiant ac arweiniad ar gynllunio rhyddhau;
- ymgorffori'r model Aseswr Dibynadwy;
- ehangu aelodaeth Bwrdd Portffolio Gofal Brys a Brys y Chwe Nod;
- gan gynnwys gweithgaredd awdurdod lleol, partner a Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol yn y gofrestr risg;
- datblygu cofrestr risg ranbarthol gydag awdurdodau lleol drwy drefniadau gweithio'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol; ac
- cryfhau perfformiad adrodd i'r Bwrdd.

Gofal Brys ac Argyfwng: Trefniadau ar gyfer Rheoli Galw

Edrychodd fy nhîm ar ba mor dda mae'r Bwrdd Iechyd yn rheoli'r galw am ofal brys ac argyfwng i leihau pwysau diangen ar y system.

Gwelais fod cynllun clir ar gyfer gofal brys ac argyfwng, ynghyd â goruchwyliaeth gref ar lefel weithredol a chorfforaethol. Fodd bynnag, ar adeg fy archwiliad roedd perfformiad gwael yn parhau i fod yn broblem mewn meysydd gan gynnwys oedi trosglwyddo ambiwlansys. Roedd

angen cryfhau ymgysylltiad staff a chleifion, yn ogystal ag adrodd ar sut mae'r Bwrdd Iechyd yn defnyddio arian ychwanegol.

Fe wnes i wyth argymhelliad yn canolbwyntio ar:

- cryfhau rheoli risg o fewn cynlluniau;
- trefniadau cyllido ar gyfer y Rhaglen Chwe Nod;
- cyfathrebu sut mae gwasanaethau i'w defnyddio gan staff a'r cyhoedd;
- gwasanaethau cyfeirio ar wefannau meddygon teulu a phractisau deintyddol;
- monitro cydymffurfiaeth â² chanllawiau SDEC cenedlaethol;
- sicrhau adborth rheolaidd i gleifion a staff i lywio cynlluniau; ac
- adrodd ar wariant cyllid ychwanegol.

Mae gwaith archwilio perfformiad yn dal i fynd rhagddo

Ar adeg adrodd, roedd yr adolygiadau canlynol o Gynllun Archwilio 2025 yn dal i fynd rhagddo yn y Bwrdd Iechyd:

- dilyniant llywodraethu ansawdd;
- trawsnewid digidol;
- gwasanaethau canser; ac
- rheoli ystadau.

² Gofal Brys yr Un Diwrnod

Ansawdd archwilio

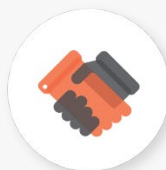
Mae ein hymrwymiad i ansawdd archwilio yn Archwilio Cymru yn absoliwt. Credwn fod ansawdd archwilio yn ymwneud â chael pethau'n iawn y tro cyntaf.

Rydym yn defnyddio model tair llinell o sicrwydd i ddangos sut rydym yn cyflawni hyn. Rydym wedi sefydlu Pwyllgor Ansawdd Archwilio i gydlyn a goruchwyllo'r trefniadau hynny. Rydym yn destun craffu annibynnol ar ein gwaith gan Sefydliad y Cyfrifwyr Siartredig yng Nghymru a Lloegr ac mae Cadeirydd ein Bwrdd yn gweithredu fel cyswllt i'n Bwrdd ar ansawdd archwilio. Am ragor o wybodaeth gweler [Adroddiad Ansawdd Archwilio 2024](#).

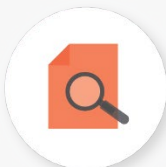
Ein Pobl

- Dewis y tîm cywir
- Defnyddio arbenigwyr
- - Goruchwyliaeth ac adolygu

Trefniadau ar gyfer sicrhau ansawdd archwilio Dewis y tîm cywir

- Plattform archwilio
- Moeseg
- Canllawiau
- Diwylliant
- Dysgu a datblygu
- Arweinyddiaeth
- Cymorth technegol

Sicrwydd annibynnol

- Adolygiadau Ansawdd Allanol
- Adolygiadau â thema
- Adolygiadau oer
- Dadansoddiad o wraidd y problem
- Adolygiad gan gymheiriaid
- Pwyllgor Ansawdd Archwilio
- Monitro allanol

Rhagor o wybodaeth

Mae gan Archwilio Cymru ystod o adnoddau i gefnogi'r gwaith o graffu ar gyrff cyhoeddus Cymru, a'u cefnogi i barhau i wella'r gwasanaethau y maent yn eu darparu i bobl Cymru.

Ewch i'n gwefan i ddod o hyd i:

Ein cyhoeddiadau sy'n ymdrin â'n gwaith archwilio mewn cyrff cyhoeddus.

Gwybodaeth am ein gwaith sydd ar ddod a'n blaenraglen waith ar gyfer archwilio perfformiad.

Offer data i'ch helpu i ddeall tueddiadau gwariant cyhoeddus yn well.

Manylion ein gwaith a'n digwyddiadau Arfer Da, gan gynnwys rhannu arferion sy'n dod i'r amlwg a mewnwediadau o'n gwaith archwilio.

Ein cylchlythyr sy'n rhoi diweddariadau rheolaidd i chi ar ein gwaith archwilio gwasanaethau cyhoeddus, arfer da, a digwyddiadau.

Archwilio Cymru

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan www.archwilio.cymru

Rydym yn croesawu gohebiaeth a
galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

We welcome correspondence and
telephone calls in Welsh and English.

